

Dagwerk

door

Johannes van Focquenbergues

dienaar van Jezus Christus te Diepen

Deze kleine verhandeling ‘dagwerk’ is ontleend aan Psalm 119:164:

“Ik loof U zevenmaal des daags over de rechten Uwer gerechtigheid.”

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2004

Inleiding

Apelles was een beroemd schilder onder de heidenen. Hij had de gewoonte te zeggen dat hij geen dag had laten voorbij gaan, zonder tenminste een lijn of streep geschilderd te hebben.

Maar wij, christenen, moeten betrachten dat er geen dag zonder ware bekering door ons moet worden beëindigd. Elke dag moeten wij iets voornemen dat loffelijk is, welgevallig is aan God, tot dienst van de naaste is en dat bevorderlijk is tot opbouw van ons christendom voornemen.

Als de heidense keizer Titus Vespasianus bij zichzelf bedacht dat hij een dag had laten voorbijgaan zonder enig goed gedaan te hebben, dan klaagde hij: 'Ach lieve vriend, deze dag hebben wij verloren!' Hoeveel te meer zullen wij, christenen, het beklagen als wij een dag in zonden en schande doorgebracht hebben! Temeer als wij bedenken hoe wij alle dagen, ja alle uren van de dag de weldaden van de Allerhoogste genieten. Daarom moeten wij ook iedere dag de Heere eer en lof toebrengen en ook onze naaste onze dienst bewijzen. Daarom wil ik u, gelovige ziel, dit dagelijks 'dagwerk' tot versterking in uw handen geven, opdat u uw reis naar Bethel geheiligd voort te zetten.

Zondag

Dit is de eerste dag. Deze dag heeft zijn naam van de zon. Daarom werd deze dag in het Latijn *Dies Solis*¹, de dag der zon, genoemd vanwege de Heere Christus, als de Zon der gerechtigheid (Mal. 4:2). Die Zon der gerechtigheid ging op de Goede Vrijdag bloedrood onder vanwege onze ongerechtigheden, maar kwam op de Paasdag, als een zondag, gans heerlijk en schoon weer te voorschijn. Hij is op deze dag opgestaan (Rom. 4:25). Ach, wat zou u een ellendig mens zijn, als de zon u niet zou bestralen. Maar u zou nog veel rampzaliger zijn, als u de Heere Christus moet missen, want buiten Hem is geen zaligheid te vinden. Wel, als u dan deze zondag recht wil vieren, maakt dan van deze dag een verzoendag. Maak deze dag niet tot een zondendag, want er wordt helaas geen dag schandelijker tot allerlei zonden misbruikt dan juist de zondag. Verzoen u op deze dag enerzijds met God en anderzijds met uw naaste. Bid de Heere ootmoedig om verzoening voor hetgeen u de voorgaande week tegen Hem gezondigd hebt. En met betrekking tot uw naaste: de zon ga niet onder over uw toornigheid (Efeze 4:26).

God heeft op deze dag, als de eerste dag van de wereld, het grote gebouw van de wereld gemaakt en heeft uit de duisternis het licht geschapen. Zucht daarom op deze eerste dag van de week in uw hart dit of een dergelijk gebed:

Gebed op de zondag

Almachtige God, U hebt op de eerste dag hemel en aarde geschapen. U hebt door Uw woord het licht gemaakt. Schep U in mij een rein hart. Laat in mij Christus Jezus, de Zon der gerechtigheid opgaan. Door Hem word ik tot het eeuwige leven verlicht. Door Hem word ik ook tot liefde tegen U en mijn naaste verwarmd. Mijn God, verleen mij dat ik de werken der duisternis vlieden zal, dat ik mij als een kind des lichts gedragen zal, en dat ik geen duister en zondig 'nacht'werk zal oefenen. Verleen mij dat ik eerbaar zal wandelen als op een heldere dag. Verleen mij ook dat ik voor het oog van alle mensen, niet alleen onstraffelijk, maar ook tot een opwekkend voorbeeld voor anderen zal wandelen. Laat mij ook deze genade van U verwerven, o allergoedertierenste Vader, dat ik deze dag in geen losse ledigheid, noch in een dag van wereldse rust zal verkeren. Maar dat ik deze dag door allerlei geestelijke oefeningen, een dag van geheiligde rust zal maken. Dat ik U voor mijn rust zo mag loven, dat U te loven, mijn voornaamste rust mag zijn. Ik kan en mag geen grotere rust verwachten, dan die de engelen in de hemel genieten. Hun enige rust bestaat daarin, dat zij van het loven en heiligen van Uw Naam nimmer rusten. Vergun mij dit te genieten, o Heere der heirscharen! Amen.

¹ De namen van de dagen komen voor een deel uit de Grieks-Romeinse wereld, die naar de zon, maan en planeten genoemd werden. De Germaanse landen namen deze namen gedeeltelijk over. Woensdag, donderdag en vrijdag werden naar Germaanse goden genoemd, resp. Wodan, Donar en Frija

Maandag

Dit is de tweede dag. Deze dag heeft zijn oorsprong van de maan, waardoor hij ook *Dies Luna* genoemd werd. Op deze dag kunt u zich indachtig maken de toestand van de christelijke kerk in deze wereld. Zoals de maan een schoon en treffelijk nachtlucht is, zo is de Kerk van Christus schoon gelijk de maan (Hoogl. 6:10). Zoals de maan zijn schijnsel van de zon ontvangt, zo heeft de Kerk haar glans van Christus. Zoals de maan telkens toe- en afneemt (soms is zij in volle glans en dan wordt ze weer niet gezien), zo schijnt de Kerk nu helder en met uiterlijke schoonheid. Doch zij wordt haast door vervolging weer onzichtbaar, volgens het spreekwoord: het geluk schijnt (ongelijk) gelijk de maan. God heeft de hemel, de heerlijke verblijfplaats van de zalige zielen, op deze dag gemaakt in den beginne (Gen. 1:8). Daar zult u, als u uw arbeid naar Gods instelling recht weet te plaatsen, uw plaats te zijner tijd vinden (Matt. 8:11). Spreek dan in uw hart dit gebed:

Gebed op de maandag:

Liefhebbende God, U hebt op deze tweede dag van de wereld de fundamenten van de hemel en haar vesting gebouwd. U behoudt en bestuurt de grote wolkenlast in de lucht. Alzo kunt en wilt U ook Uw Kerkenhemel ondersteunen, dan, als wij het niet verstaan, en als de bedroefde christenheid door menselijke hulp niet kan geholpen worden. U komt de eer toe, U zult het wel maken. U hebt het firmament op deze dag geschapen. U laat ze in 24 uren zoveel honderd, ja duizend kilometers ver rond lopen in goede orde. Ze wijkt niet daarbuiten. Laat mij ook alzo de weg Uwer geboden snel en vlijtig lopen en de ordening van Uw Wet nimmer overtreden, opdat mij deze tegenwoordige dag en nacht, noch de volgende, geen dag noch nacht van toorn zijn moge. Vergun mij daarom, o allergenadigste God, dat ik mijn eerste liefde door het volharden in allerlei Godzalige betrachtungen, zo krachtig betonen zal, zodat ik daarin mag volharden. Vergun mij ook dat ik van mijn arbeid mag rusten, en dat mijn werken mij mogen volgen, als deze dag en al de andere dagen van mijn leven geëindigd zijn. Dat ik ook het Lam mag volgen waar Hij ook heengaat. Amen.

Dinsdag

Dit is de derde dag, die ook *diensdag* genaamd wordt. Bedenk op deze dag dat u, volgens uw belofte, God uw leven lang dienen moet in heiligheid en gerechtigheid. Dat is Hem welgevallig (Luk. 1:15). Daarnaast mag deze dag u indachtig maken dat u niet vergeet uw naaste te dienen naar de gaven die u ontvangen hebt (1 Petr. 4:10). Bij sommigen werd deze dag een *eerdag* genoemd. Wil deze dag daarom recht houden, doe alles met woorden en werken tot Gods eer. Dan zal God u weder eren met gaven en geschenken voor de ziel en het lichaam. Hij laat u niet om niet dienen (1 Samuël 2:30): “Die Mij eren, zal Ik eren.” In het Latijn wordt deze dag *Dies Martis* genoemd, omdat Mars bij de Romeinen de krijgsgod is geweest. Deze naam kan u indachtig maken hoe uw leven een gedurige strijd is (Job 7:1), waarin u een gedurige ridderschap moet oefenen (1 Tim. 1:18). Strijd een goede strijd en behoudt het geloof (2 Tim. 4:7). Spreek op deze dag in uw hart:

Gebed op de dinsdag

Almachtige en barmhartige God, U hebt op deze dag de wateren van onder de hemel in één plaats vergaderd en de aarde droog gemaakt en met allerlei vruchtdragende bomen versierd. Och, weer het water der droefheid en de vloed der vervolging die zich over Uw christendom tezamen voegen, opdat Uw geestelijke hof, die U Zelf gebouwd hebt, niet overstroomd en verwoest zal worden. Mocht Uw geestelijke hof integendeel veel vruchten tot Uw eer voorbrengen en dragen. Liefste Vader, bewerk mij daarin ook als een geestelijke vruchtbare boom. Zegen mij dat ik veel vruchten des geloofs, der liefde, hoop, geduld en andere christelijke deugden zonder ophouden dragen zal. Zegen mij ook dat ik onder de hitte van het kruis niet slap noch krachteloos worden zal. Mocht ik vast en onbeweeglijk als een Palmboom staan. Als ik lang genoeg in de hof van deze wereld gestaan heb, plant mij in het hemelse Paradijs, dat ik daarin mag groeien en bloeien altoos en eeuwig. Amen.

Woensdag

Dit is de vierde dag. Wij zijn nu midden in de week. Overweeg op deze dag, hoe u midden in het leven met de dood omvangen bent. Daarom is het hoog tijd om u te bekeren en het zondigen na te laten. U staat in het midden (als op een tweesprong), of bekering gedaan, of eeuwig veroemd te worden. Er is geen derde weg. Het is nu of nooit. Daarom waakt (Matth. 26:4). Ontwaakt gij die slaapt (Efeze 5:14). Nu is het de ure om van de slaap op te waken (Rom. 13:11). Zalig is de knecht die zijn heer, wanneer hij komt, wakende vindt (Matt. 24:46). Daarom moet u dit gebed betrachten:

Gebed op de woensdag

Almachtige God, U hebt de liefelijke zon, de maan en de sterren als heldere lichten aan de hemel op de vierde dag van de wereld geplaatst. Daardoor worden het jaar en de tijden gemaakt. Ik bid U, genadige Vader, dat zoals U de hemel op deze huidige dag met de sterren des lichts hebt voorzien, dat U mijn ziel alzo met de sterren Uwer genade wilt voorzien. Ik bid U, voorzie mij met sterren van allerhande grootte, met enige van vreze, met enige van aandachtigheid, doch allermeeest met twee grote sterren van geloof en volstandingheid. Geef mij dat ik in de arbeid van deze derde dag tot Uw eer mag volharden. Dat ik het voor zeker mag houden, dat als deze dag geëindigd is, de volgende dag mij zal oproepen en dat mijn dagen nooit zullen ophouden elkander in hun bestemde keer op te roepen, totdat ze mij eindelijk die Sabbat toebrengen. Daar zullen geen sterren van verschillende grootte te vinden zijn, maar waar alles een heldere grote Ster van liefde zal zijn. Amen.

Donderdag

Dit is de vijfde dag. Deze dag zal u verkondigen de donder van Mozes en de toorn van God over de overtreders van Zijn wet (Exodus 19). Hij zal op haar regenen strikken, vuur en zwavel, en een geweldige stormwind zal het deel haars bekens zijn, zegt David in Psalm 11:6. Hij zal op de jongste dag met donder en vuur, met de stem des Archangels en met de bazuin Gods nederdalen van de hemel, met grote kracht en heerlijkheid (1 Thess. 4:16; Luk. 21:27). Nadien Christus op deze dag, na verloop van tijd, ten hemel is gevaren, zo kunt u uw zielszucht aldus uitboezemen:

Gebed op de donderdag

Almachtige God, hemelse Vader, U hebt in de schepping op deze dag Uw zegen over de vissen in het water en de vogels in de lucht gesproken, en U vervult daarmee altijd het water en de lucht. Geef mij de genade om uit Uw Goddelijke voorzienigheid zodanige krachtige troost te scheppen, dat ik in goede verzekering mag houden, dat U mij veel minder zult verlaten, mij, die met het bloed van Uw geliefde Zoon verlost ben. Dat ik daarbij in goede verzekering mag houden dat U mij veel meer zult verzorgen en zegenen en van alle kwaad verlossen. Help ook, dat ik als een goede vis door het net van Uw heilig Woord in het vistuig van het heilige predikambt gevangen en verzameld worde. Ach, mijn God, U hebt ook beloofd Uw gelovigen te willen beschermen, gelijk de vogels haar jongen doen met haar vleugelen. Ach, breid zo Uw almachtige genadevlerken over mij uit, opdat die helse roofvogels mij geen schade mogen toevoegen. En aangezien de vogels met vrolijke tongen aanvangen U te loven en des daags niet aflatend een danklied te zingen, ach, doe zo, o Heere, mijn lippen open om van die onvernunftige dieren mij niet te laten overtreffen. Maar dat ik u veel ijveriger mag loven en met de engelen alhier mag beginnen, en daarna bij U daar boven vervolgen mag te zingen: Heilig, heilig, heilig is de Heere Zebaoth, alle landen zijn vol van Zijn eer. Amen.

Vrijdag

Dit is de zesde dag. Deze dag bericht u van de geestelijke vrijheid die Christus u door Zijn bitter lijden en sterven, offerande en vrijheid verworven heeft. Indien dan de Zone Gods u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn (Joh. 8:36). Daarom moet u wel toezien om in die vrijheid te blijven, en niet door moedwillige zonden in de strikken van de duivel te vallen, om u gevangen te nemen naar zijn wil. Maar zo u in uw vrijheid en vreugde, vanwege het Heilig Evangelie vervolgd moet worden, zo moet u niet verflauwen, maar moedig met Paulus het besluit te nemen, dat u bereid bent, u niet alleen te laten binden, maar ook te sterven voor de naam van de Heere Jezus. Dit is de dag waarin de mens is gevallen, ook de dag waarin de mens is verlost. Deze drie strengen maken een sterk koord om u tot het gebed te trekken en te gedenken aan het gebed van Christus in de hof van Gethsémané. Daardoor hebt u een Goede Vrijdag gekregen, die de oorzaak van alle goede dagen voor u is, en voornamelijk uw goede zondag. Want zo Hij toen niet was gestorven, zo kon Hij op zondag niet opgestaan zijn. Spreek dan dit gebed of iets dergelijks in uw harten:

Gebed op de vrijdag

Barmhartige God, dank zij U dat U mij als een vernuftig schepsel geschapen hebt in heiligheid en gerechtigheid en tot een heer van de ganse aarde gemaakt hebt. Dank zij u, Jezus Christus, Gij Zone Gods, dat U mij, door de val der eerste voorouders, verloren en verdoemd mens, verlost en weder tot Gods Rijk gebracht hebt. Dank zij U, Heilige Geest, dat U mij, blind mens, tot het eeuwige leven verlicht, van zonden door het Woord en Sacramenten reinigt, en wederom tot een heilige tempel Gods vernieuwt. U zij lof en prijs, Gij heilige Drie-enigheid van nu tot in alle eeuwigheid. Amen.

Zaterdag

Dit is de zevende dag. Het werk dat u op deze dag doen moet, is hetzelfde als die twee Maria's deden toen Christus in het graf begraven lag. Zij voorzagen zich met specerij en liefelijke reuk, om het lichaam van Christus te zalven. De rechte specerijen daartoe moeten zijn de afsterving van de zonden, de bekering, het geloof, de liefde, en nederigheid. Dan zal Christus in uw hart waarlijk opgestaan zijn, en zult u deel aan Zijn hemelvaart hebben. Dan zult u gezalfd worden met onsterfelijkheid, en de genieting hebben van de eeuwige Rustdag. Deze dag is de rechte uitvaart van de oude rustdag. De oude rustdag heeft ons plaats gemaakt voor een nieuwe rustdag, welke wij nu vieren. Op deze dag moet u een voorbereiding voor de rustdag maken. En indien de voorbereidingen een goede nuttigheid hebben in het genezen van onze lichamen, zo zijn ze in der waarheid van niet minder nuttigheid in het genezen van onze zielen, zodat u nooit in waarheid tot deze rustdag zult kunnen komen, tenzij gij u op voorgaande dagen wel bereid zult hebben. Daarom moet u ondertussen volharden in Gods genade. Zoals de planeet Saturnus, waarvan deze dag *dies saturni* genoemd werd, het langzaamste omloopt (in dertig jaren maar eenmaal), also moet u ook gezind zijn in de hartelijke barmhartigheid Gods onophoudelijk te verblijven, te leven en te sterven, geduldig en vrolijk. Alsdan zult u rust vinden voor uw ziel (Matth. 11:29). Bid op dit vertrouwen aldus:

Gebed op de zaterdag

Almachtige God, genadige en barmhartige Vader, U hebt in zes dagen hemel en aarde, met al dat er in is geschapen en U hebt op de zevende dag gerust. Geef mij Uw genade dat ik door een waar geloof de rust, welke Uw lieve Zoon Christus Jezus voor mij verworven heeft, deelachtige mag worden. Laat mijn gemoed rusten van zware geestelijke en lichamelijke aanvechtingen. En wanneer ik in dit jammerdal genoeg gearbeid zal hebben, trek mij dan naar Uw genadige wil daaruit, en voer mij tot de rust, totdat ik daar met alle uitverkorenen een vreugdesabbat in eeuwigheid mag houden. Verleen mij dit, God de Vader, door Uw Zoon Jezus Christus, en de Heilige Geest. Amen.